

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK KREDİYE BAĞLI HAYAT SİGORTASI SÖZLEŞMELERİ

I. TARİHİ GELİŞİM.....	5
II. TERMİNOLOJİ.....	12
III. UYGULAMA ALANI.....	18
IV. KREDİYE BAĞLI HAYAT SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ....	19
A. Sigorta ettiren bakımından.....	19
B. Sigorta bedeline göre.....	20
V. KREDİYE BAĞLI HAYAT SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ, ÖZELLİKLERİ VE HAYAT SİGORTALARI İÇİNDEKİ YERİ.....	22
VI. KREDİ SİGORTASI İLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	31
VII. KREDİYE BAĞLI HAYAT SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN KAYNAKLARI.....	33

A. Genel olarak	33
B. 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerinin krediye bağlı hayat sigortaları bakımından uygulanması	37
VIII. KREDİYE BAĞLI HAYAT SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI.....	40
A. Genel esaslar.....	40
B. Krediye bağlı hayat sigortası sözleşmesinin kurulma anı	45
C. Mesafeli sözleşme şeklinde yapılan krediye bağlı hayat sigortası sözleşmelerinin kurulma anı	52
D. Kredi kuruluşunun teklifnamenin reddedildiğini bildirim yükümlülüğü	54
E. Krediye bağlı hayat sigortası yapma özgürlüğü	59
1. Sözleşme yapma özgürlüğü açısından değerlendirme.....	59
a. Krediye bağlı hayat sigortasının yapılmasında “tüketicinin açık talebi”	59
b. Krediye bağlı hayat sigortası sözleşmesi akdini zorunlu kılan bankacılık uygulamalarının değerlendirilmesi	67
(1) Genel işlem şartları denetimine ilişkin düzenlemeler bakımından	67
(2) Emredici hükümlere aykırılık bakımından	71
2. Krediye bağlı hayat sigortasını Türkiye’de ve Türkiye’deki bir sigorta şirketi ile yapma zorunluluğu bakımından değerlendirme	72
IX. KREDİYE BAĞLI HAYAT SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN KURULMASINDA SİGORTA GENEL ŞARTLARININ ROLÜ	74
A. Sigorta genel şartlarının hukuki niteliği.....	75
B. Hayat Sigortası genel şartlarının sözleşme içeriğine dâhil olması (yürürlük denetimi).....	82
1. Genel olarak	82
2. Özel olarak (krediye bağlı) hayat sigortası sözleşmesi şartlarının yürürlük denetiminin tâbi olduğu esaslar	86

X. KREDİYE BAĞLI HAYAT SİGORTASI SÖZLEŞMESİNDE	
TARAFLAR VE İLGİLİLER.....	91
A. Sözleşmenin tarafları	93
1. Sigortacı.....	93
2. Sigorta Ettiren.....	97
a. Kredi verenin sigorta ettiren olması.....	98
(1) Genel olarak.....	98
(2) Kredi verenin sigorta ettiren olduğu krediye bağlı hayat sigortası sözleşmelerinin üçüncü kişi yararına sözleşme niteliği	102
b. Kredi alanın sigorta ettiren olması	105
(1) Sigorta sözleşmesinin “sigorta acentesi” sıfatı ile hareket eden kredi kuruluşu ile kredi alan arasında akdedilmesi.....	105
(2) Sigorta sözleşmesinin kredi alan ile kredi kuruluşundan bağımsız bir sigorta şirketi ile akdedilmesi.....	107
B. Sigorta sözleşmesinde ilgililer.....	109
1. Sigortalı (Riziko şahsı)	109
a. Menfaat şartı	114
(1) TTK’deki düzenleme	114
(2) Krediye bağlı hayat sigortası sözleşmesi bakımından değerlendirme	118
i. Menfaatin mevcudiyeti.....	118
ii. Sigorta bedelinin bakiye borçtan (lehtar kredi kuruluşunun menfaatinden) fazla olması	120
b. Riziko şahsının veya kanuni temsilcinin yazılı izni....	124
(1) Mutad cenaze masraflarının aşılması	124
(2) İzin koşulu	127
2. Lehtar.....	131
a. Genel olarak.....	131
b. Üçüncü kişi yararına hayat sigortası sözleşmesi ve krediye bağlı hayat sigortası sözleşmesinde kredi	

alanın sigorta ettiren olduğu haller bakımından değerlendirme	133
c. Lehtar atanması ve değiştirilmesine ilişkin esaslar	138
d. TTK uyarınca değiştirilemez lehtar atamasına ilişkin esaslar ve krediye bağlı hayat sigortası sözleşmelerinde kredi verenin değiştirilemez lehtar olarak belirlenmesi.....	143
3. Sigorta bedeli üzerinde rehinli alacaklı (Dain-i Mürtehin)	148

İKİNCİ BÖLÜM

KREDİYE BAĞLI HAYAT SİGORTASI

SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN YÜKÜMLÜLÜKLER

I. SİGORTACINININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	153
A. Bilgilendirme yükümlülüğü	153
1. Genel olarak	153
2. Uygulanacak hükümlerin belirlenmesi	155
3. Bilgilendirme yükümlüsü	158
4. Bilgilendirme yükümlülüğünün muhatabı.....	162
5. İfa zamanı.....	168
6. Bilgilendirmenin kapsamı	172
a. Sözleşmenin kurulmasından önceki bilgilendirme yükümlülüğünün kapsamı.....	172
(1) Genel olarak.....	172
(2) Kredi kuruluşu aracılığı ile yapılan krediye bağlı hayat sigortası sözleşmelerinde bilgilendirme yükümlülüğünün kapsamı.....	174
b. Sözleşmenin devamındaki bilgilendirme yükümlülüğünün kapsamı.....	176
7. Yükümlülüğünün ifa şekli.....	177
a. TTK, SSBY ve TKHK' daki düzenleme.....	177

b. BKBSY'deki düzenleme	181
c. Değerlendirme	183
8. Yükümlülüğün ihlali	185
a. Sözleşmenin kurulmasından önceki bilgilendirme yükümlülüğünün ihlali.....	186
(1) İtiraz Hakkı	186
(2) Zararın tazminini talep hakkı.....	192
b. Sözleşmenin kurulmasından sonraki bilgilendirme yükümlülüğünün ihlali	196
c. Kredi kuruluşunun sorumluluğu	198
B. Poliçe düzenleme ve verme yükümlülüğü	200
1. Yükümlüsü.....	202
2. Poliçeyi teslim süresi.....	203
3. İçeriği ve şekli	206
4. Poliçe verme yükümlülüğünün ihlali ve sonuçları.....	210
C. Yenileme bildiriminde bulunma yükümlülüğü.....	213
1. Sigorta süresi	213
2. Yenileme bildiriminde bulunma yükümlülüğüne ilişkin temel esaslar.....	218
3. Yenileme bildiriminde bulunma yükümlülüğünün ihlali	221
D. Himaye sağlama borcu	228
1. Genel olarak himaye sağlama borcu	228
2. Riziko taşıma (himaye sağlama) borcunun kapsamı	229
3. Sigorta bedelinin ödenmesi.....	233
a. Genel olarak.....	233
b. Muacceliyeti	234
c. Sigorta bedelinin ödenmesinde temerrüt.....	236
(1) Temerrüt ihtarının yapılmasına ilişkin esaslar	236
(2) Sigortacının temerrüdünün sonuçları.....	238
d. Avans ödeme yükümlülüğü	242
II. SİGORTA ETTİRENİN SİGORTA SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	245

A. Prim ödeme borcu	247
1. Sigorta priminin tespiti	247
2. Prim borcunun ifasına ilişkin esaslar	250
a. Prim borçlusu	250
(1) Acentenin prim tahsil yetkisi	254
(2) Brokerin prim tahsil yetkisine ilişkin değerlendirme	255
b. Prim borcunun ifa şekli ve yeri	257
c. Prim borcunun ifa zamanı	261
3. Prim ödeme borcunun ifa edilmemesi.....	265
a. Genel olarak sigorta ettirenin temerrüdü ve temerrüt ihtarı.....	265
b. Sigorta ettirenin temerrüdünün sonuçları	268
(1) İlk primin ödenmemesi	269
i. Temerrüde ilişkin sonuçlar	269
ii. Prim ödeme borcunun ifasında temerrüde düşülmesinin himaye üzerinde etkisi	274
(2) Sonraki primlerin ödenmesinde temerrüt	276
i. İlk 1 sene içindeki primler.....	276
ii. 1 seneden sonraki primlerin ödenmesinde temerrüt.....	282
(3) Hayat Sigortası Genel Şartlarındaki düzenleme...	289
B. Sigorta ettirenin sigorta sözleşmesinden doğan görevleri.....	292
1. Sözleşme öncesi ihbar görevi.....	292
a. Sözleşme öncesi ihbar görevini ifa ile yükümlü kişiler.....	294
b. Sözleşme öncesi beyan görevinin muhatabı	297
c. Krediyeye bağlı hayat sigortalarında sözleşme öncesi ihbar görevinin kapsamı.....	300
d. Sözleşme öncesi ihbar görevinin yerine getirilmesinde kullanılan yöntemler	303
e. Sözleşme öncesi beyan görevinin yerine getirilmesinde özellik arz eden durumlar	305

(1) Doktor İncelemesi.....	305
(2) Genetik inceleme sonuçları.....	307
f. Bildirimin yapılması gereken zaman.....	311
(1) Genel olarak ifa zamanı	311
(2) Sözleşmenin yenilenmesi, sözleşme koşullarının değiştirilmesi ve prim ödenmesinden muaf sigorta bakımından özellikli durumlar	315
g. Sözleşme öncesi ihbar görevinin ihlali.....	318
(1) Yaptırım.....	319
i. Sigortacının ihlali rizikonun gerçekleşmesinden önce öğrenmesi	319
ii. Sigortacının ihlali rizikonun gerçekleşmesinden sonra öğrenmesi	323
iii. 5 yıldan beri yürürlükte olan ve 5 yıllık primi ödenmiş sigortalar	327
iv. Hayat Sigortası Genel Şartlarındaki düzenleme.....	330
v. Yanlış yaş bildirimini halinde uygulanacak yaptırım.....	333
(2) Yaptırımların uygulanamayacağı haller	334
i. Sigortacının cayma hakkının kullanılmasından açıkça veya zımnen vazgeçmesi	335
ii. Sorulardan bazıları yanıtı bırakıldığı halde sözleşmenin yapılması	336
iii. İhlale sigortacının sebebiyet vermesi	336
iv. Bildirilmeyen veya yanlış bildirilen hususun sigortacı tarafından bilinmesi	337
(3) Sözleşme öncesi ihbar görevinin ihlali bakımından liste yönteminin kullanılmasında ortaya çıkması muhtemel haller.....	339
i. Soruların bir kısmının yanıtı bırakılması veya üzerinin çizilmesi.....	339
ii. Bilgisayar ortamında sigortacı tarafından doldurulan başvuru formunun sigorta ettiren tarafından okunmadan imzalanması	344
iii. Formun imzalanmaması	350

iv. Kredi borçlusunun imzaladığı başvuru formunun acente tarafından doldurulması....	351
v. Kredi borçlusunun soruları önemsiz sayması	353
2. Sözleşmenin devamı sırasındaki ihbar görevi.....	354
a. Kapsamı.....	354
b. İhlali ve sonucu.....	358
c. Hayat Sigortası Genel Şartlarındaki Düzenleme	363
3. Rizikonun gerçekleştiğini ihbar görevi.....	366

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KREDİYE BAĞLI HAYAT SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ

I. SONA ERME SEBEPLERİ.....	369
A. Sigorta Sözleşmesinin Süresinin Sona Ermesi.....	369
B. Rizikonun gerçekleşmesi	371
1. Genel olarak rizikonun gerçekleşmesinin sözleşmeye etkisi.....	371
2. Rizikonun gerçekleşmesinde özellikli durumlar	373
a. Rizikonun kasten gerçekleştirilmesi	373
b. Rizikonun ilk primin ödenmesinden önce gerçekleşmesi	378
C. Fesih ve cayma	380
1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'ndaki düzenleme	380
a. Genel olarak	380
b. Olağanüstü hallerde fesih.....	381
c. Tarafların aczi ve takibin semeresiz kalması halinde fesih	384
2. 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanundaki Düzenleme.....	387

3. Fesih ve Cayma Hakkının Kullanılması ve özellikle kısmi fesih / cayma sorunu.....	389
4. Cayma hakkının kullanılması halinde “bağlı sözleşme”nin mevcudiyetine bağlanan sonuçlar	393
a. Krediye bağlı hayat sigortası sözleşmelerinin “bağlı sözleşme” niteliği	393
(1) Kredi kuruluşu tarafından sunulan sözleşmeler...	393
(2) Bağımsız bir sigorta şirketi ile yapılan krediye bağlı hayat sigortası sözleşmeleri.....	399
b. Krediye bağlı hayat sigortası sözleşmesinden cayılmasının kredi sözleşmesine etkisi.....	402
D. Kredi borcunun erken ödenmesi.....	403
E. Kredi sözleşmesinin geçersizliği	406
F. Sigortacının İflası.....	407
II. KREDİYE BAĞLI HAYAT SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN SONA	
ERMESİNDEN KAYNAKLANAN TALEPLERİN İLERİ SÜRÜLMESİ	408
A. Genel Olarak.....	408
B. Taleplerin Dava Yolu ile İleri Sürülmesi.....	409
1. Yetkili ve Görevli Mahkeme.....	411
2. Davanın tarafları	415
3. Sigorta bedeli ödeme borcunun ifa edilmemesi nedeniyle kredi kuruluşuna açılan davalar	419
4. Dain-i mürtehinin davaya muvafakati	422
5. Süre	426
C. Sigorta sözleşmesinin sona ermesinden doğan taleplerin tahkim yolu ile ileri sürülmesi	427
SONUÇ.....	433
KAYNAKÇA.....	453
KARARLAR	483